

JÄÄNNÖSPALOISTA ULJAS YKKÖSVIRSI

Siionin virsien ensimmäinen virsi: ”*Airuet, nyt maailmalle rauhanjuhlaa soittakaa*”, on oikeastaan **Jaakko Haavion** keksintö ja luomus. Kyseessä on toki pätkä 17 säkeistöisestä virrestä, joka alun perin ilmestyi arkkipirtenä 1786, jonka **Malmivaara** jakoi jo kahteen osaan. Nykyisessä Siionissa ne ovat virret 7 ja 8, joita Haavio ratkaisevasti lyhensi. Tällöin jäi hyllylle aikamoinen määrä säkeistöjä, joista hän muokkasi upean alkufanfaarin, ykkösvirren nykyiseen Siionin virsien laitokseen.

Virren alun ”airuet” on Haavion kielikuva, jolla hän saa tekstiin juhlevaa adventin odotusta. Virsi kuvaa suurta taivaan juhlaa, jossa oikeudenmukaisuus on lopultakin toteutunut. Siellä ”mykät, sokeat ja kuurot” ovat kunniavieraita ja saaneet eturivin paikat. Taivaan pidoissa tarjotaan parasta, ”maitoa ja hunajaa”, mainen puute ja köyhyys ovat taakse jäänyttä. Virsi on lohdullinen ja toivoa antava kaikessa lyhykäisyydessään ja ytimekkyydessään.

Kun toimeksi saaneena tekstin muokkaajana itse tutkin virren alkuperäisvärssyjä, huomasin vielä yhden ajatuksen pelastettavaksi, jonka muokattuna liitin virren toiseksi säkeistöksi. Siinä alkuperäisen arkkipirren 8. säkeistön Aadam saa vielä puheenvuoron. Tällöin linja luomisesta syntiinlankeemuksen kautta lunastukseen ja lopulliseen sovintojuhlaan tulee paremmin virren taustalta esille.

Joitakin tarkennuksia tein myös varovaisesti muualle. Alun ”maailmalle” vaihtui maitten ääriin, koska halusin korostaa virren globaalia, missionaarista ulottuvuutta. Haavion version ”huonot, köyhät, halvatut” vaihtui muotoon ”köyhät, maahan poljetut”, sillä sanalla halvattu on nykykielessä ehkä liian humoristinen, sadattelevakin, sävy. Virren viimeisen säkeen oma tahtominen muuttui muotoon: ”jokainen nyt tulla saa”, joka lienee körttiläisempi, Jumalan tahtoon alistumista korostava muotoilu.

Tämäkertainen Siionin virsien uudistustyö antaa mahdollisuuden penkoa taas uudestaan virsien vanhempia kerrostumia, sekä päivittää niitä paremmin tämän päivän veisaaajien suuhun sopiviksi. Mielestäni Jaakko Haavion oivallus tämän virren muotoilun ja sijoittelun osalta ovat osoituksia uudistustyön parhaimmista ja onnistuneimmista puolista. Ehdotankin, että tämä virsi pidettäisiin myös jatkossa kokoelman ensimmäisenä. Siitä paljastuu heti alkuun kaikki oleellinen siioninvirsiperinteen syvimmästä olemuksesta: nöyryys, juhلاميeli ja Jumalan lupauksien täyttymisen sitkeä odotus.

Jaakko Löytty

SV 1 (HSHL 54, MSV 70)

1. Airuet, nyt maitten ääriin
rauhan juhlaa soittakaa.
Kuuluttakaa kaikkialle:
Kansat kokoon saapukaa.

Juhla alkaa Siionin,
pidoin yltäkülläisin.

2. Tulla saatte, kaikki luodut,
jälkeläiset Aadamin.
Sovituksen päivä koitti
syntiselle viimeinkin.
Älä enää pakene,
pelätä ei tarvitse.

3. Ontuvat ja raajarikot,
köyhät, maahan poljetut,
mykät, sokeat ja kuurot,
kaikki juhlaan kutsutut,
syökää nyt ja nauttikaa
maitoa ja hunajaa.

4. Herramme on huonoillekin
runsaan pöydän kattanut.
Tulla rohkenemme mekin,
kujiltamme kutsutut.
Armon ovi aukeaa,
jokainen nyt tulla saa.

Arkkipöytäkirja 1786
uud. Wilhelmi Malmivaara 1893,
uud. Jaakko Haavio 1972
ehdotus J. Löytty 2011